

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Szendrő-Németh Tamás ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Tordai Ildikó ügyvéd által képviselt **I.r., II.r., III.r.**, valamint a dr. Fejesné dr. Márton Zsuzsanna ügyvéd által képviselt **IV.r. alperesek** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében Vas Megyei Bíróság 2009. szeptember 8. napján kelt 20.G.40.008/2009/16. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 19., 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

### **r é s z í t é l e t e t :**

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet részítéletnek tekinti, ekként helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. - III.r. alperesnek - személyenként - 62.500 - 62.500 (Hatvankettőezer-ötszáz - hatvankettőezer-ötszáz) Ft, míg a IV.r. alperesnek 137.500 (Egyszázharminchétezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### **Indokolás:**

A felperes keresetében - egyrészt - az alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni 4.563.548.Ft kártérítés és késedelmi kamatai, és - másrészt - 1.560.000.Ft kártérítés, valamint annak a 2006. június 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatai megfizetésére. A 4.563.548.Ft tőke és járulécai megfizetése iránti követelését - másodlagosan - jogalap nélküli gazdagodás (Ptk.361.§. (1) bekezdés) jogcímén is előterjesztette.

Keresetében előadta, hogy a felperes igazgatóságának elnöke, "A" megbízatása 2004. február 19. napján lejárt. Ekkor a szövetkezet igazgatóságának az alperesek voltak a tagjai. Az igazgatóság 2004. február 24. napján megtartott ülésén - a 44/2004. számú igazgatósági határozattal - a IV.r. alperest megbízott elnöknek választották. A 45/2004. számú határozattal az igazgatóság felhatalmazta a IV.r. alperest, hogy a szövetkezet „valamennyi nélkülözhető ingatlan értékesítésében járjon el, folytasson tárgyalásokat, szerződéstervezeteket készíttessen el". Az igazgatóság 2004. március 9. napján megtartott ülésén az igazgatóság tagjai,

egyhangúan a megbízott elnök tiszteletdíját havi 200.000.Ft-ban határozták meg. A IV.r. alperes az újabb igazgatósági elnök, "B" megválasztásáig (2006. február 18. napjáig) a felperestől 4.803.548.Ft tiszteletdíjat vett fel. Tekintve, hogy a tisztségviselők tiszteletdíjának megállapítása a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (Szvt.II.) 20.§. (2) bekezdés b/ pontja alapján a közgyűlés hatáskörébe tartozik, ezért az alperesek az igazgatóság tagjaiként jogellenesen állapítottak meg a IV.r. alperes részére tiszteletdíjat, mellyel a felperesnek kárt okoztak. Ennek a kárnak az összege a IV.r. alperes által felvett tiszteletdíj, valamint a korábbi közgyűlési határozat szerint a szövetkezeti elnöknek járó havi 10.000.Ft tiszteletdíj különbözete.

A felperes a másik keresetbeli követelése alapjaként előadta, hogy 2002. január 5.-én a IV.r. alperessel megbízási szerződést kötött, melyben a IV.r. alperes - mint egyéni vállalkozó - vállalta a szövetkezet számviteli-, pénzügyi- és adózási feladatainak ellátását; az éves beszámoló, az adóbevallások, a hitelkérelmek és kötelező jelentések elkészítését. Kiterjedt a IV.r. alperes vállalt tevékenysége a felperes adminisztrációja („pénzügy, könyvelés, munkaügy”) ellenőrzésére is. A szerződésben a megbízó felperes vállalta, hogy a megbízott IV.r. alperes feladatainak ellátásához a szükséges feltételeket biztosítja. A megbízott díját havi 300.000.Ft + áfa összegben határozták meg. A felperes „számviteli politikája” szerint a mérlegkészítés határideje az üzleti évet követő év január 31. napja. 2006. január 2. napján - a felperes nevében - az I-III.r. alperes igazgatósági tag, valamint a IV.r. alperes - mint megbízott - a megbízási szerződést - 2006. február 28.-i hatállyal - közös megegyezéssel megszüntették. 2006. február 7. napján a IV.r. alperes - megbízottként - tájékoztatta a szövetkezet igazgatóságát, hogy (a megbízási szerződésből hátralévő időtartamban) a szerződésben meghatározott feladatait nem tudja teljes körűen és határidőre ellátni, mert a szövetkezet az ahhoz szükséges személyi feltételeket - a dolgozók táppénzes állományba kerülése és munkaviszonya megszüntetése miatt - nem tudja biztosítani. Ennek megfelelően a IV.r. alperes elmulasztotta a megbízási szerződés fennállta alatt a szövetkezet számviteli beszámolóját (benne: a 2005. évi mérleget) elkészíteni, ezért a felperes annak elkészítésével másik könyvelőcéget - a "C" Betéti Társaságot - bízott meg, 1.560.000.Ft megbízási díj ellenében. Az I-III.r. alperes igazgatósági tagok 2006. március 27. napján kelt, a felperes megválasztott igazgatósági elnökéhez címzett leveléből kitűnően a IV.r. alperes a megbízási jogviszony megszűntekor vállalta az éves beszámoló két hónap alatti (2006. február 28-ig történő) elkészítését. A IV.r. alperes megbízási szerződése szerint a szerződésben foglalt teljesítését a szövetkezet elnöke ellenőrzi, így szövetkezeti elnök hiányában az igazgatóság. A számviteli beszámoló elkészítésének elmulasztásáért az alperesek azért felelnek, mert - igazgatósági tagként - jogellenesen nem kényszerítették ki a számviteli politikában meghatározott határidő betartását a IV.r. alperestől.

A felperes a külső adótanácsadó cégnek kifizetett megbízási díj megfizetése iránt a IV.r. alperessel szemben - jelen eljárást megelőzően - már pert kezdeményezett. A másodfokú eljárásban jogerőre emelkedett, keresetet elutasító ítélet (Vas Megyei Bíróság Gf.40.020/2008/4.) indokolása szerint a IV.r. alperes megbízási szerződésben foglalt kötelezettsége nem terjedt ki a számviteli beszámoló 2006. február 28. napjáig történő elkészítésére, ilyen kötelezettsége csak a szövetkezet előző évi mérlegére vonatkozott. A mérleg elkészítéséhez szükséges feltételeket azonban a szövetkezet nem biztosította, mert az

igazgatóság - a IV.r. alperes jelzése ellenére - nem tartotta szükségesnek a felpereshez a napi könyvelési feladatokat elvégző könyvelő felvételét. A jogerős határozatra figyelemmel a felperes keresetében hangsúlyozta, hogy jelen eljárásban a IV.r. alperest a tisztségviselői kötelezettsége megszegése miatt perli.

Az alperesek *ellenkérelmükben* a kereset elutasítását kérték. A IV.r. alperes azzal védekezett, hogy a korábbi igazgatósági elnök mandátumának lejártakor a felperes szövetkezet kritikus gazdasági helyzetben volt, melyből való kilábaláshoz szükség volt - az újabb szervezeti képviselő megválasztásáig - a hitelezőkkel tárgyalásokat folytató személy megbízására, valamint - a hitelezők kielégítése érdekében - a szövetkezet vagyontárgyainak értékesítésére. Tekintve, hogy a IV.r. alperest az igazgatóság tagjai bízták meg egyes elnöki feladatok ellátásával, ezért az igazgatóság jogszerűen határozhatott a tiszteletdíjáról is. Megbízásától a IV.r. alperes vezette az ingatlan értékesítési tárgyalásokat, de azokról csak az igazgatóság határozhatott, tekintve, hogy a IV.r. alperesnek együttes aláírási jogosultsága volt. A IV.r. alperes a felperes javára végzett munka ellenértékéért kapott díjazást, tehát nem jogalap nélkül.

Az *I-III.r. alperes* ellenkérelmében azzal érvelt, hogy a felperes keresetében csak a IV.r. alperesi díjazás jogellenes megállapítását állítja, de károkozó magatartásra nem hivatkozik. A rábízott feladatokat a IV.r. alperes ellátta, a felperest pedig kár nem érte. A 2005. évi számviteli beszámolót a jogszabályban (Számv.tv.) meghatározott határidőig (2006. május 31. napjáig) kellett elkészíteni, mely nem telt el a IV.r. alperes megbízási szerződésének megszűntetéséig. Ugyanakkor a felperes által a külső vállalkozásnak fizetett megbízási díj eltúlzott mértékű.

Az elsőfokú bíróság a IV.r. alperessel szemben 1.560.000.Ft és járulékai megfizetése iránt előterjesztett keresetet a bekezdés d/ pontja alapján idézés kibocsátása nélkül elutasította. A másodfokoPp.130.§. (1) n eljáró Győri Ítéltábla a 2009. szeptember 30. napján kelt Gf.II.20.094/2009/2. sorszám alatti végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatva a keresetlevél elutasítását mellőzte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *ítéletével* a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felperest az alperesek javára perköltség fizetésére. Határozata indokolásában az elsőfokú bíróság az új szövetkezetekről szóló 2000. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Úszt.) 22.§. (2) bekezdés b/ pontja és 38.§. (1) bekezdéséből kiindulva azt vizsgálta, hogy az igazgatóság hatáskörét túllépve meghozott döntésével - a IV.r. alperes elnöki teendőkkel megbízásával - okozott-e kárt a felperesnek. Ennek során figyelembe vette a korábbi szövetkezeti elnök, "A" becsatolt béradatait, melyből kitűnően a szövetkezeti elnök a havi 10.000.Ft tiszteletdíj mellett, munkaviszonya után 300.000.Ft személyi alapbérben részesült. Ezért az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a IV.r. alperesnek kifizetett díjazás nem volt eltúlzott, a felperes pedig maga sem hivatkozott arra, hogy a IV.r. alperes a megbízott elnöki feladatokat nem megfelelő módon látta el. A rendelkezésre álló peradatokat értékelve megállapította, hogy a IV.r. alperes az újabb igazgatósági elnök megválasztásáig az elnök jogkörében meghozandó sürgős intézkedéseket megtette. Ezért a felperest a IV.r. alperes jogszabálysértő elnöki megbízásával kár nem érte.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletben az 1.560.000.Ft-os kártétel tekintetében csak az I-III.r. alperessel szembeni keresetet bírálta el; tekintve, hogy a IV.r. alperessel szemben a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. Az I-III.r. alperesekkel szembeni igény elbírálásakor abból indult ki, hogy a IV.r. alperes megbízási szerződése 2006. január 2.-i megszüntetését követően az igazgatóság 2006. január 27. napjára rendkívüli közgyűlés hívott össze - más mellett - az újabb tisztségviselők megválasztására. Ez a közgyűlés ugyan még nem volt eredményes, de a következő, 2006. február 18. napjára összehívott közgyűlés új elnököt választott. Ebből következően az elsőfokú bíróság megítélése szerint az I-III.r. alperes igazgatósági tagoknak 2006. január 27. napját követően már nem volt lehetőségük arra, hogy a IV.r. alperest a megbízási szerződése alapján terhelő kötelezettségeivel összefüggésben intézkedést tegyenek, az az újabb szövetkezeti elnök és az újabb megválasztott igazgatósági tagok hatáskörébe tartozott. Nem minősítette jogellenesnek az I-III.r. alperes azon magatartását sem az elsőfokú bíróság, hogy nem intézkedtek a napi könyvelési feladatokat ellátó szövetkezeti munkavállaló felvételéről. Ezentúl álláspontja szerint a felperes ezen kártétel tekintetében az őt ért kár mértékét sem bizonyította, mivel az nem lehet azonos a külső vállalkozásnak kifizetett díjjal, tekintve, hogy a mérleg (számviteli beszámoló) elkészítése a szövetkezetnek mindenféleképpen költséggel járt volna. A jogalap nélküli gazdagodás (Ptk.361.§. (1) bekezdés) jogcímén előterjesztett keresetet pedig azért tartotta alaptalannak, mert a IV.r. alperes a tiszteletdíjat mint megbízott elnök vette fel, ezért a megbízási jogviszony kizárja a szubszidiárius jogcím alkalmazását.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő *fellebbezést* elsődlegesen annak megváltoztatása és az alperesek kereset szerinti marasztalása, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és újabb eljárásra, újabb határozat hozatalára utasítás iránt.

A IV.r. alperes részére kifizetett tiszteletdíj visszafizetése iránti kártérítési keresetét elutasító döntést elsődlegesen azért vitatta, mert álláspontja szerint a IV.r. alperes tiszteletdíját megállapító igazgatósági döntés nem minősül határozatnak, az minden formai kelléket nélkülöz, még határozati száma sincs. Az igazgatósági ülési jegyzőkönyvbe foglalt, tiszteletdíjról határozó „mondat” a „tiszteletdíj” és nem a megbízási díj megjelölését tartalmazza, ezért a IV.r. alperes által felvett összeg megbízási díjnak sem minősülhet. Fenntartotta azon elsőfokú eljárásban már kifejtett álláspontját, hogy ez a IV.r. alperes által felvetett tiszteletdíj azért tekintendő a felperes vagyonában előállt értékcsökkenésnek, „mert az igazgatóság hatáskörét túllépve döntött arról”. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság semmilyen szankcióval nem látja indokoltnak sújtani a jogellenesen eljáró vezető tisztségviselőket, melyből az a következtetés vonható le, hogy a tisztségviselők a jogszabályi rendelkezéseket bármikor megsértve, következmény nélkül rendelkezhetnek a szövetkezet vagyonával. Tévesnek értékelte a fellebbezésben az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a felperest azért nem érte kár, mert a IV.r. alperes a rábízott feladatot ellátta. Ugyanis a IV.r. alperes a kimentés körében nem bizonyította az érdemi munka végzését.

Fellebbezésében vitatta az 1.560.000.Ft kártérítés iránti követelését elutasító ítéleti rendelkezést is. A kimentés alapjául nem szolgálhat a IV.r. alperes 2006. február 7. napján

kelt levelében foglalt azon hivatkozás, hogy a szövetkezet nem biztosította a könyvelési feladatok elvégzéséhez szükséges feltételeket, a munkaerő felvételét; mivel a IV.r. alperesnek mint igazgatósági tagnak szintén gondoskodnia kellett volna ezen feltételek biztosításáról. Az alpereseknek pedig a IV.r. alperes megbízási jogviszonya megszűntetésekor gondoskodniuk kellett volna a számviteli beszámoló elkészíttetéséről, úgy, hogy az ne járjon a szövetkezet számára dupla költséggel. Az alperesek, mint az igazgatóság tagjai voltak jogosultak arra, hogy a szövetkezet részére könyvelőt vegyenek fel, ezt a IV.r. alperes írásbeli jelzése ellenére nem tartották szükségesnek, így a IV.r. alperes alappal hivatkozhatott arra, hogy nem tudja elvégezni a számviteli beszámoló elkészítésére vonatkozó feladatát. Ezért az alperesek mint tisztségviselők nem az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal jártak el, mellyel a felperesnek jogellenesen kárt okoztak.

Fellebbezésében vitatta azt is, hogy a IV.r. alperessel szemben előterjesztett - másodlagos - kártérítési követelés az I-III.r. alperesekkel szemben előterjesztett keresettől elkülönítve lenne tárgyalható, mivel az alperesek marasztalását egyetemlegesen kérte, így az csak egységesen bírálható el.

Fenntartotta a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett kereseti követelését is, mivel álláspontja szerint fogalmilag kizárt, hogy a szövetkezet tisztségviselői feladatainak ellátására megbízási szerződés alapján kerüljön sor, ezen túl az ilyen szerződés létrejöttét semmilyen bizonyíték nem igazolja.

A *IV.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú bíróság ítélete helybenhagyását kérte. Rámutatott, hogy jelen ügyben nem a felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezések, hanem a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény (Szvt.I.) alkalmazandó. Az Szvt.I. 28.§-ának rendelkezéseiből következően az igazgatóság döntéseit minden különösebb formakényszer nélkül hozza meg, így nincs jelentősége a fellebbezés ezzel ellentétes fejtegetéseinek. A IV.r. alperes 2004. február 24. napjától a szövetkezet érdekében jelentős fajsúlyú, a kialakult kritikus gazdasági helyzetet kezelő tevékenységet végzett, melyért nyilvánvalóan nem részesülhet a korábban megállapította havi 10.000.Ft tiszteletdíjban. Rámutatott, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban még megbízott elnöknek nevezte a IV.r. alperest, a fellebbezési eljárás során viszont már csupán tiszteletdíjra jogosult igazgatósági tagnak tekinti. A felperes nem igazolta, hogy az alperesek magatartásának következtében a felperest kár érte volna, a polgári bíróságnak pedig nem feladata a fellebbezés szerint megkívánt „bírságolás", avagy a felek szankcióval sújtása. A IV.r. alperes nagy munkaterheltséggel járó feladata elvégzésével elhárította a szövetkezet többször fenyegető felszámolását. Az 1.560.000.Ft kártételre vonatkozó követeléssel szemben fenntartotta azon álláspontját, hogy a IV.r. alperes nem volt a szövetkezet megbízott elnöke, eljárási jogosultsága csak a 44., 45/2004. számú igazgatósági határozatokban megjelölt jogkörökre terjedt ki. Hivatkozott a felperes keresetét elutasító jogerős ítéletre, amelyből kitűnően a felperes és a IV.r. alperes közötti megbízási szerződés nem tartalmazott határidőt az éves beszámoló elkészítésére, ezért azt az üzleti évet követő 150. napig kellett elkészíteni. A korábbi eljárásban ítéleti bizonyossággal megállapításra került, hogy a IV.r. alperest, mint megbízottat nem terheli felelősség azért, hogy a felperesnél a megbízási szerződés teljesítéséhez szükséges könyvelési adatok rögzítése - arra további munkatárs alkalmazása -

nem volt biztosított. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon következtetésével, hogy az alpereseknek 2006. január 27. napját követően már nem volt lehetősége az intézkedésre a könyvelési feladatok ellátása érdekében.

Az I-III.r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Vitatták a fellebbezés azon megállapítását, hogy a IV.r. alperesnek kifizetett „tiszteletdíj” ne minősülne megbízási díjnak. A díjazás kifejezett elnevezésén túl ugyanis azt kell vizsgálni, hogy annak megállapítása milyen jogviszony keretében és milyen jogcímen történt. A IV.r. alperest az igazgatóság megbízott elnöki feladatokkal bízta meg, ezért díjazása nem „tiszteletdíjnak”, hanem megbízási díjnak minősül. Az igazgatóság tagjai, az alperesek a IV.r. alperes díjazása megállapítása körében kellő gondossággal jártak el, mivel annak összege nem közelítette meg a korábbi elnök díjazását. Amennyiben a felperes aránytalannak ítélte ezt a díjazást, a Ptk.201.§. (2) bekezdésére hivatkozással egy éven belül megtámadhatta volna. Indokolatlannak tartotta a IV.r. alperessel, valamint az I-III.r. alperesekkel szemben előterjesztett, 1.560.000.Ft megfizetése iránti kereset együttes elbírálását. Előadta, hogy az I-III.r. alperes igazgatósági tisztsége 2006. január 27. napján szűnt meg, míg a IV.r. alperes - feladata ellátásai nehézségét említő - levele 2006. február 7. napján kelt. Az, hogy az újabb elnök megválasztása után a szövetkezet csak 2006. március 1. napjától vett fel újabb könyvelőt, nem eshet az I-III.r. alperesek terhére. Az I-III.r. alpereseknek a tisztségük január 27.-i megszűntét követően nem volt semmilyen intézkedési kötelezettségük a tekintetben, hogy az előző évi beszámoló elkészüljön.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy az alperesek igazgatósági tisztviselői megbízása - a szövetkezet cégjegyzékébe bejegyzett 2006. március 11.-i időponttól eltérően - 2006. január 27-én, felmentéssel szűnt meg.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott érdemi határozatában nem döntött a perben érvényesített valamennyi keresetről, mivel a felperes IV.r. alperessel szembeni 1.560.000.- Ft kártérítés és járulékai iránti kereset tárgyalását elkülönítette, ennek tárgyában az eljárás folyamatban van. Így a nem minden keresetről döntő elsőfokú határozat nem ítéletnek, hanem részítéletnek minősült. (Pp. 213. § /1/ - /2/ bekezdés)

Előrebocsátja azt is az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság értékelésével szemben a felek közötti jogvita elbírálására nem volt alkalmazható az új szövetkezetről szóló 2000. évi CXLI. törvény (Úszt.), mivel - a felek egyező előadása szerint - a felperes alapszabályát az Úszt. rendelkezéseinek megfelelően nem módosította. (Úszt. 89. § /2/ bekezdés a./ pont) A keresetbeli történeti tények bekövetkeztekor még nem lépett hatályba a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (Szvt.II.), így a kereset elbírálására a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény (Szvt.I.) szabályai az irányadóak.

A 4.563.548.- Ft kártérítés és járulécai megfizetése iránti keresettel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és érdemben is helytálló jogkövetkeztetéssel utasította el a keresetrészt. Az ítélet tábla - ebben a részben - az elsőfokú részítélet indokait megismételni nem kívánja, így azokra csak utal. (Pp. 254. § /3/ bekezdés)

A keresetrésszel kapcsolatban a fellebbezésben előadottakra az ítélet tábla kiemeli, hogy a felperes 2004. március 9.-i igazgatósági ülésén a IV.r. alperes tiszteletdíjáról - nem kétségesen - határozat született, függetlenül attól, hogy a tiszteletdíjra vonatkozó határozatot nem sorszámozták. Annak megítélésénél, hogy az igazgatóság határozatot hozott-e a tiszteletdíjról nem az igazgatósági tagok akaratnyilvánítása formájának, hanem az abban foglalt döntésnek van jelentősége. Jelen esetben pedig a döntés az volt, hogy az igazgatóság tagjai a IV.r. alperes - mint megbízott elnök - tiszteletdíját havi 200.000 Ft-ban határozták meg.

A fellebbezés alaptalan arra nézve is, hogy a tiszteletdíj nem megbízási díjnak minősülne. Az Szvt.I. szabályai szerint az igazgatósági tagok tisztségüket a közgyűlés általi megválasztással (Szvt.I. 20. § /1/ bekezdés b./ pont) nyerik el; tisztségüket vagy szövetkezeti tagként, vagy munkaviszonyban láthatják el. (Szvt.I. 28. § /2/ bekezdés, 65. §) (Nem kizárt az sem, hogy a szövetkezeti tag az igazgatósági tisztség ellátására munkaviszonyt is létesít tagsága mellett.) A munkaviszonyban kifejtett tevékenység ellenértéke a munkabér, míg a szövetkezeti tagként végzett tisztségviselői tevékenység díjazása a tiszteletdíj. A konkrét esetben azonban a IV.r. alperest nem a közgyűlés választotta meg az igazgatóság elnökének, hanem az igazgatósági tagok bízták meg az újabb elnök megválasztásáig az elnöki teendők ellátásával (a 44/2004. /II.24./ igazgatósági határozat). A megbízásra (Ptk. 474. §) figyelemmel a 2004. március 9. napján meghozott határozat szóhasználatára ellenére a IV.r. alperes díjazása nem tiszteletdíjnak, hanem megbízási díjnak (Ptk. 478. § /1/ bekezdés) minősült.

Téves a fellebbezés azon érvelése is, hogy pusztán a IV.r. alperes megbízási díja Szvt.I. 20. § /1/ bekezdés b./ pontjával ellentétes megállapítása folytán az alpereseket kártérítési felelősség terheli. A polgári jogi kártérítési felelősség (az Szvt.I. 40. § /1/ bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 339. § /1/ bekezdése) általános feltételei közül a károkozó jogellenes magatartása csak az egyik; amely a károsultat ért vagyoni hátrány, valamint annak a károkozó körülménnyel való okozati összefüggése (Ptk. 355. § /4/ bekezdés) bizonyítása nélkül kártérítési kötelezettség nem von maga után. Azt pedig a fellebbezési tárgyaláson a felperes szervezeti képviselője maga sem vitatta, hogy a IV.r. alperes megbízott elnökként a szövetkezet fennmaradása érdekében, tehát: a megbízó érdekeinek megfelelően (Ptk.474.§ (2) bekezdés) tevékenykedett. (Gf.8. tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal utolsó előtti bekezdés) A felperes pedig vagyoni hátránya bizonyítására sem az elsőfokú eljárásban, sem pedig - erre irányuló felhívást követően - a másodfokú eljárásban sem kívánt bizonyítási indítványt előterjeszteni.

Az I.r. - III.r. alperessel szemben 1.560.000.- Ft és járulécai iránt előterjesztett keresetrésszel kapcsolatban az ítélet tábla szintén egyetértett az elsőfokú bíróság részítéleti jogkövetkeztetésével. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság eljárása során ezen keresetrész

tekintetében részben elmulasztotta a jogvita kereteinek tisztázását és a Pp. 121. § /1/ bekezdés c./ pontja alapján nem követelte meg annak részletes ténybeli előadását, hogy az I.r. - III.r. alperes - a számviteli beszámoló elkészítése elmaradásával összefüggésben - mely jogellenes és felróható magatartásával okozott kárt a felperesnek. A másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyaláson az elsőfokú eljárás ezen hiányosságát orvosolta, a fellebbezési tárgyaláson a felperes előadta az említett - az elsőfokú eljárásban részben hiányzó - tényeket. Ezek szerint az I.r. - III.r. alperes kártérítő felelőssége azért állapítható meg a 2005. évi számviteli beszámoló elkészítésének elmaradásában, mert - igazgatósági tagként - nem kérték számon a mérleg határidőn belüli elkészítését a IV.r. alperestől; nem vettek fel napi könyvelési feladatokat ellátó könyvelőt a felpereshez; illetve anélkül szüntették meg közös megegyezéssel a IV.r. alperes megbízási szerződését, hogy meggyőződtek volna arról, hogy a IV.r. alperes az abban foglalt kötelezettségeinek eleget tett-e. A keresetrész így pontosított tényeire az alperesek ellenkérelmüket előterjeszthették (Gf.8. tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal); valamint a releváns vitatott tényekre a másodfokú bíróság a Pp. 3. § /3/ bekezdése alapján pótolhatta - az elsőfokú eljárásban elmaradt - bizonyítandó tényekre és bizonyítási kötelezettségre vonatkozó tájékoztatást. A tájékoztatást követően a felperes képviselője úgy nyilatkozott, hogy a perben további bizonyítási indítványa nincs. Ugyanakkor a fellebbezési tárgyaláson a felek előadása egyező volt (Pp. 163. § /2/ bekezdés) arra nézve, hogy az alperesek igazgatósági tagsága 2004. január 27-én „visszahívással” /helyesen: felmentéssel: Szvt.I. 41. § /1/ bekezdés d./ pont/ megszűnt.

Az így rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a IV.r. alperes a fellebbezési tárgyaláson a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. § /6/ bekezdésére utalással helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperes - a IV.r. alperes által korábban készített - számviteli politikájában meghatározott mérlegkészítési időpont nem azonos az előző üzleti év mérlege, illetve számviteli beszámolója elkészítésének határidejével. A mérlegkészítés időpontja az az időpont, ameddig a mérleg illetve a számviteli beszámoló alapjául szolgáló számviteli értékeléseket el lehet és el kell készíteni. A számviteli beszámoló elkészítésének végső határidejét a Számv.tv., illetve a IV.r. alperessel megkötött megbízási szerződés sem határozza meg. Ezért azt legkésőbb a Számv.tv. 153. § /1/ bekezdésében meghatározott letétbe helyezési határidőig, az üzleti évet követő 150. napig kell elkészíteni.

Így az I.r. - III.r. alperes igazgatósági tag tisztségének megszűntéig (2006. január 27. napjáig) a IV.r. alperesnek sem a szövetkezet mérlegét, sem pedig a számviteli beszámolóját nem kellett még elkészítenie, így - az elsőfokú bíróság helyes megítélése szerint - a IV.r. alperes ezen megbízotti kötelemét igazgatósági tagként nem kényszeríthették ki. Másfelől a IV.r. alperes megbízási jogviszonya közös megegyezéssel megszüntetésekor (a megbízási szerződés 2006. február 28-i megszűnéséig) a megbízotti kötelek teljesítésére még kellő idő állt rendelkezésre, így az I.r. - III.r. alperesek emiatt sem jártak el jogellenesen. A fellebbezési tárgyaláson a felperes nem vitatta az I.r. - III.r. alperes képviselője azon előadását, hogy a felperes könyvelői állásai 2006. első hónapjaiban betöltöttek voltak, azonban a könyvelők ("D" és "E") táppénzes állományba kerültek. A munkaviszonyban álló könyvelők távolléte mellett a szövetkezet tevékenysége beszűkült, termelés nem volt, amely szintén indokolatlanná tette újabb könyvelő felvételét. Erre figyelemmel helyes az elsőfokú bíróság azon megállapítása is, hogy a könyvelő felvételének elmulasztásával az I.r.



- III.r. alperesek szintén nem szegték meg az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondos eljárás kötelezettségét. (Szvt.I. 40. § /1/ bekezdés)

Az elsőfokú bíróság azt is helytállóan állapította meg, hogy a felperes, valamint a IV.r. alperes közötti, az igazgatóság elnöki tisztség ellátására irányuló megbízási jogviszonyra figyelemmel jogalap nélküli gazdagodás jogcímén (Ptk. 361. § /1/ bekezdés) a IV.r. alperes részére kifizetett „tiszteletdíj” nem követelhető vissza a IV.r. alperestől. A fent már kifejtettek szerint a perbeli esetben a tisztségviselői (igazgatóság elnöki) tisztség ideiglenes ellátására nem munkaviszony jött létre és a IV.r. alperes azt nem is a szövetkezeti tagsága alapján vállalta. Az igazgatósági tagok a IV.r. alperest az elnöki teendők ellátásával megbízták.

Végül a kereset szerint közös károkozó, és így a kártérítéssel egyetemlegesen felelő (Ptk.344.§ (1) bekezdés) alperesek nem egységes pertársak (Pp.51.§ a./ pont), a felperes bármelyikükkel szemben és valamennyiük ellen is érvényesíthette vélt kárigényét. Ezért a per tárgyalása IV. r. alperessel szembeni elkülönítésének sem volt eljárásjogi akadálya.

Ezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekintve azt a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint az alperesek perköltségét is. Az alperesek képviselőivel a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjat az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § /2/, /5/ - /6/ bekezdései alapján állapította meg.

Győr, 2010. február 17.

**Dr. Szalai György sk.** a  
tanács elnöke

**Dr. Ferenczy Tamás sk.**  
előadó bíró

**Dr. Szalay Róbert sk.** bíró

A kiadmány hitelül  
kiadó: